

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет історії, політології і міжнародних відносин
Кафедра історії України і методики викладання історії

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

РЕГІОНОЗНАВСТВО В ШКІЛЬНІЙ ІСТОРИЧНІЙ ОСВІТІ

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)
Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Історія)»
Спеціальність 014 (за предметними спеціальностями)
Спеціалізація 014.03 Історія
Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні
кафедри історії України і методики
викладання історії
протокол № 2 від 1 вересня 2023 р.

м. Івано-Франківськ – 2023

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Регіоназнавство в шкільній історичній освіті
Викладач	Королько Андрій Зіновійович
Контактний телефон викладача	0342-59-60-06
Е-mail викладача	andrii.korolko@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Середа 15.00 год.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>«Регіоназнавство в шкільній історичній освіті» є обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми для здобуття освітнього рівня магістра з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 014 «Середня освіта (за предметними спеціальностями)» спеціалізації 014.03 Історія. Курс зорієнтований на оптимізація методів і форм організації освітньої діяльності на уроках історії засобами регіоназнавства. Отримані здобувачами знання, уміння і навички можуть бути застосовані в їх майбутній професійній діяльності.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Метою вивчення дисципліни є: опанування і застосування ключових теоретико-методологічних засад і методів вивчення та інтерпретації історичного минулого України на основі регіоназнавчих досліджень; формування інтегральної, загальних, фахових компетентностей, достатніх для ефективного розв'язування стандартних і нестандартних комплексних задач у професійній педагогічній діяльності в закладах загальної середньої освіти, що характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p>Основні цілі вивчення дисципліни – визначити взаємозв'язки регіоназнавства з історичною наукою; осмислити регіон як географічний, історичний соціально-економічний та соціокультурний феномен; засвоїти регіоназнавчі теорії; навчити виявляти просторові рамки історичних процесів та явищ; формувати практичні навички застосування регіоназнавчих методів у педагогічній викладацькій роботі.</p>	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<p>Пропонована дисципліна покликана розвинути наступні компетентності:</p> <p>Інтегральна компетентність: здатність розв'язувати складні задачі або проблеми в галузі освіти (історія), методики навчання історії в закладах середньої освіти, що характеризується невизначеністю умов, передбачає здійснення інновацій та/або проведення педагогічних досліджень.</p> <p>загальні компетентності (ЗК):</p> <p>ЗК 4 – здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування інших щодо досягнення спільної мети,</p>	

бути критичним і самокритичним;

ЗК 7 – здатність планувати й організовувати дослідження за прикладною тематикою (окремих практичних питань), узагальнювати отримані результати, оформлювати і презентувати власні наукові здобутки відповідно до чинних вимог;

фахові компетентності, спільні для всіх предметних спеціальностей 014 Середня освіта:

ФК 1 – здатність до поглиблення знань і розуміння предметної області та професійної діяльності;

ФК 8 – здатність формувати в учнів культуру академічної доброчесності та дотримуватися її принципів у власній професійній діяльності;

компетентності предметної спеціальності 014.03 Середня освіта (Історія) (ПК):

ПК 1 – знати і розуміти закони наукового, соціального та професійного мислення, здатність практично послуговуватися методами історичного дослідження в національному, європейському та світовому контекстах;

ПК 2 – вміти визначати і застосовувати теоретичні поняття, положення, концепції для аналізу й пояснень історичних фактів, явищ, процесів на засадах національно-культурної самоідентифікації, пошани до української національної культури, багатоманітності й мультикультурності в суспільстві; використовувати комплекс наукових дефініцій для вирішення науково-практичних завдань;

ПК 3 – здатність використовувати основи теорії і методології освіти в професійній діяльності, брати участь у дискусіях з історичних і педагогічних проблем, науковій комунікації;

ПК 4 – оволодіння основними історичними концепціями, поняттями, судженнями; здатність критично оцінювати результати наукових досліджень, висувати гіпотези, вибудовувати моделі процесів і явищ української та всесвітньої історії.

ПК 8 – виявляти знання і розуміння наукових основ певної тематичної області з історії і суміжних дисциплін, методології дослідження історичного процесу в національному, європейському та світовому контекстах, вміти моделювати їх у зміст навчання в закладах загальної середньої освіти;

ПК 10 – здатність виявляти просторові рамки історико-культурних і релігієзнавчих процесів та явищ, формувати практичні навички застосування методології і методики регіональних досліджень у викладацькій та дослідницькій роботі.

Програмні результати навчання студента, які формуються під час читання цієї дисципліни.

Програмні результати навчання (РН), спільні для всіх предметних спеціальностей 014 «Середня освіта»:

РН 5 – описує методику розробки освітніх проєктів, пояснює зміст та призначення їх етапів, аналізує спроможність управління процесом їх впровадження, прогнозує очікувані результати;

РН 6 – визначає і характеризує основні принципи, закони та методики науково-педагогічних досліджень; описує апарат науково-педагогічного дослідження, демонструє навички презентації результатів науково-педагогічного дослідження;

програмні результати навчання для предметної спеціальності (ПРН) 014 «Середня освіта (Історія)»

ПРН 2 – розуміти та інтерпретувати основні теоретичні та методологічні проблеми

сучасної історичної науки, аспекти теоретико-методологічного дискурсу усно історичних досліджень у просторі конструювання минулого;

ПРН 3 – характеризувати існуючі парадигми історії української державності, її обумовленість та соціодинаміку на тлі світових державотворчих процесів у контексті викладання історії в закладах загальної середньої освіти;

ПРН 11 – застосовувати в педагогічній діяльності наукові методи пізнання, спостерігати, аналізувати, формулювати гіпотези, збирати дані, проводити експерименти, аналізувати та інтерпретувати результати, створювати моделі та вивчати їхню дієвість;

ПРН 12 – здатність до соціальної взаємодії, займати активну громадянську позицію та робити усвідомлений вибір в умовах сучасного політичного плюралізму, виявляти самостійність і соціальну відповідальність, патріотичні якості при виконанні функціональних обов'язків;

ПРН 14 – здатність до співпраці та інтеграції в прагненні до мети спільно з іншими людьми, відомствами, організаціями, активної участі в командній роботі, безвідносно до фонових знань та бачень визначених завдань у руслі сучасних вимог до організації навчального процесу, поширювати кращий досвід професійної діяльності;

ПРН 15 – здатність ідентифікувати пам'ятки культурно-духовної спадщини в Україні в європейському і світовому контексті, володіти практичними навичками, застосовуючи культурологічні та релігієзнавчі методи в педагогічній і дослідницькій роботі.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

лекції	12
семінарські заняття	18
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
3-й семестр	014 Середня освіта (Історія)	1	нормативний

Тематика навчальної дисципліни

Тема	Кількість год.		
	лекції	семі- нарські заняття	самостій- на робота
Тема 1. Регіонознавство як наука і навчальна дисципліна	2	2	6
Тема 2. Термінологічний інструментарій і теоретико-методологічні засади регіонознавства	2	2	6
Тема 3. Формування наукового простору та методологічних засад історичної регіоналістики в Україні у XIX – на початку XX ст.	2	2	8
Тема 4. Структура і функції регіонознавства і краєзнавства в Україні у XX – на початку XX ст.	2	4	12
Тема 5. Етнічність історико-етнографічних регіонів.	2	4	14
Тема 6. Історико-географічне районування території України на уроках історії в школі. Краї України: загальна характеристика.	2	4	14

		ЗАГ:	12	18	60
6. Система оцінювання навчальної дисципліни					
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>Семестровий контроль рівня знань та успішності студентів відбувається у формі <i>екзамену</i>. Підсумкова оцінка (максимум 100 балів) визначається як сума балів за поточний контроль знань (50 балів) та результатів екзаменаційної роботи (50 балів).</p> <p>Підсумковий бал за поточний контроль знань складається із суми підсумкового балу за семінарські заняття (максимально – 20 балів), контрольну роботу (максимально – 20 балів) та індивідуальне завдання (максимально – 10 балів) та в сукупності становить до 50 балів включно.</p>				
Вимоги до письмових робіт	<p>Написання письмової контрольної роботи, як правило, є обов'язковим для виставлення підсумкової оцінки.</p> <p>Контрольна робота включає:</p> <ul style="list-style-type: none"> – два теоретичні завдання (оцінюється по 5 балів кожне); – 10 тестових питань (по 1 балу за кожне питання). <p>Приклади типового завдання для контрольної роботи, на основі питань, що розглядалися на семінарських заняттях:</p> <p>Контрольна робота також може виконуватися в тестовій формі (20 тестів по одному балу за питання), в окремих випадках, за поважних причин – без наявності в аудиторії, на сайті дистанційного навчання, куди завантажені тестування.</p>				
Семінарські заняття	<p>У ході поточного контролю здійснюється усне та письмове опитування з тем, передбачених для семінарських занять. Водночас здійснюється контроль самостійної роботи відповідно до визначеної тематики.</p> <p>Оцінювання знань та науково-пошукової роботи студентів на семінарських заняттях проводиться за 5-ти бальною шкалою.</p> <p>На семінарському занятті діє такий принцип оцінювання:</p> <p>“5” балів – знання студента(ки) відмінні.</p> <p>Студент(ка) глибоко, ґрунтовно в деталях володіє теоретичними знаннями з курсу «Регіонознавство в шкільній історичній освіті». Виявляє усвідомлені уміння і навички, необхідні для майбутньої роботи, вміє використовувати необхідну джерельну базу та історіографію, порівнювати, співставляти різні явища і процеси, давати вичерпний аналіз порушеної проблеми, володіє понятійно-категоріальним апаратом дослідження тощо. Володіє просторовою компетенцією, вмінням систематизувати, співставляти, аналізувати, доводити, порівнювати історичний матеріал, історичним критичним мисленням, може використовувати сучасні інформаційно-технологічні ресурси в науковій діяльності, має синтетичне мислення, застосовує оптимальну стратегію науково-дослідницької роботи та ін. Керується у своїй роботі моральними та етичними нормами, принципами академічної доброчесності.</p> <p>“4” бали – знання студента(ки) добрі.</p>				

Студент(ка) має глибокі й повні знання програмного матеріалу, усвідомлені уміння і навички, здатен(на) щодо їх застосування на практиці; відповідь чітка і практично завершена. Володіє понятійним апаратом, вміє систематизувати, співставляти, аналізувати, доводити, порівнювати історичний матеріал, будує аргументацію на основі доказів. Вміє організовувати пошук, аналіз та інтерпретацію візуальних джерел, може використовувати сучасні інформаційно-технологічні ресурси в науковій діяльності, має певний рівень синтетичного мислення, застосовує оптимальну стратегію пізнавальної діяльності тощо. В основному, керується у своїй роботі моральними та етичними нормами, принципами академічної доброчесності. Однак допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його щодо конкретно поставлених завдань, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності.

“3” бали – знання студента(ки) задовільні.

У студента(ки) є суттєві помилки в знанні фактичного матеріалу (в межах 50% і навіть більше), не здатен(на) повною мірою використати знання, уміння і навички на практиці; відповідь не чітка і надто спрощена. Посередньо знає історичну термінологію і володіє понятійним апаратом, не вміє до кінця систематизувати, співставляти, аналізувати, доводити, порівнювати історичний матеріал, переконливо аргументувати свою відповідь. Вміє організовувати пошук візуальних історичних джерел, але не може їх критично проаналізувати. В основному, керується у своїй роботі моральними та етичними нормами, принципами академічної доброчесності, однак, хоч і володіє більшою частиною фактичного матеріалу, викладає його не досить послідовно і логічно, не завжди може пояснити причинно-наслідкові зв'язки.

“2” бали – знання студента(ки) незадовільні.

У студента(ки) елементарні знання фактичного матеріалу (до 40%), відсутні уміння й навички, тому він (вона) не здатен(на) їх використовувати на практиці; відповідь не змістовна, в роботі є дуже суттєві помилки. Не ознайомлений(а) належним чином з методологією та організацією наукових досліджень та не вміє їх використовувати під час відповіді на запитання. Практично не вміє систематизувати, співставляти, аналізувати, доводити, порівнювати джерела з візуальної історії. Не володіє історичним критичним мисленням, аналізом і синтезом, відсутня об'єктивна і неупереджена аргументація, самооцінка й оцінка інших. Не вміє організовувати пошук візуальних історичних джерел, не може їх критично проаналізувати. Не використовує на належному рівні сучасні інформаційно-технологічні ресурси та інноваційні технології в науковій діяльності.

На семінарських заняттях студенту виставляється оцінка за національною (п'ятибальною) шкалою, що є середнім арифметичним

	усіх отриманих оцінок, що додаються, <i>наприклад</i> , $4 + 5 + 4$, в сумі вийде 13, поділивши на три (кількість оцінок), вийде 4,33, тобто “добре”. Ця сума в 5-бальній шкалі переводиться в традиційну 20-бальну систему шляхом множення цієї цифри на чотири і заокруглення за елементарними правилами математики, в даному випадку вийде 17).										
Умови допуску до підсумкового контролю	Форма і терміни підсумкового контролю визначаються навчальним планом. Студент(-ка) допускається до підсумкового контролю за умови відпрацювання усіх «заборгованостей» та набору 25 і більше балів.										
Підсумковий контроль	<p>Форма підсумкового контролю – екзамен. Форма здачі іспиту – письмова, тестова (з дозволу деканату). Екзаменаційна робота оцінюється від 1 до 50 балів.</p> <p>Екзаменаційний білет включає чотири завдання: три теоретичних питання (по 10 балів за кожне) та тестове (20 тестів, по одному балу за кожну правильну відповідь).</p> <p style="text-align: center;">Розподіл балів за екзаменаційну роботу</p> <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <thead> <tr> <th>Завдання</th> <th>Кількість балів</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Теоретичне</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>Теоретичне</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>Теоретичне</td> <td>10</td> </tr> <tr> <td>Тестове</td> <td>20 балів</td> </tr> </tbody> </table>	Завдання	Кількість балів	Теоретичне	10	Теоретичне	10	Теоретичне	10	Тестове	20 балів
Завдання	Кількість балів										
Теоретичне	10										
Теоретичне	10										
Теоретичне	10										
Тестове	20 балів										

7. Політика навчальної дисципліни

Контрольна письмова робота, як правило, виконується студентами на останньому, дев'ятому семінарському занятті.

Індивідуальний проєкт (завдання) виконується у вигляді підготовленого реферату та візуалізованої презентації щодо вивчення окремого історико-географічного (історико-етнографічного) регіону (району) України.

Академічна доброчесність:

У Прикарпатському університеті навчальний процес побудований на основі дотримання принципів академічної доброчесності, прозорості та законності роботи. Як викладач, так і студент (-ка), повинні дотримуватися Положення про запобігання академічному плагіату (<http://surl.li/dztjc>), Положення про запобігання академічного плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти (<http://surl.li/evnhu>), Кодексу честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (<http://surl.li/eonvn>).

У випадку запозичених робіт, відсутності посилань на використані джерела, випадків плагіату, виявів академічної недоброчесності (списування) викладач виставляє негативну оцінку та пропонує студенту повторно виконати необхідний вид роботи.

Відвідування занять та активна участь у роботі семінарів є обов'язковою умовою успішного складання іспиту з пропонованого курсу. Участь у семінарських заняттях може проходити в таких формах: виступ, опонування, рецензія, участь у дискусії тощо.

За умови відсутності студента(-ки) на лекції чи семінарському занятті без поважних причин (довідки, виданої лікарською установою, заяви, підписаної в деканаті і т. п.), отримання негативної оцінки або невчасного виконання студентами індивідуальних робіт у визначений день (як правило, в середу о 15.00–16.00 год.) має відбутися відпрацювання. Політика курсу

передбачає перездачу усіх невиконаних завдань у встановлений термін. Пропущене заняття студент(ка) може «відпрацювати» у формі, визначеній викладачем та кафедрою. Як правило, «відпрацювання» проходить в усній формі, шляхом вирішення тестових завдань на сайті дистанційного навчання тощо.

Під час занять забороняється користування мобільним телефоном.

Неформальна освіта: Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 672 від 24.11.2022 р.) <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>

8. Рекомендована література

1. Бойківщина: історико-етнографічне дослідження / За ред. Ю.Г. Гошка. К. : Наукова думка, 1983.
2. Величко В.В. Теоретичні та методологічні засади регіоназнавства в наукових дослідженнях в Україні та інших європейських державах. *Науковий вісник Дипломатичної академії України*. 2011. № 17. С. 138–144.
3. Верменич Я. В. Теоретико-методологічні проблеми історичної регіоналістики в Україні / Наук. ред. П.Т. Тронько. К. : Інститут історії України НАН України, 2003. 516 с.
4. Верменич Я. В. Історична регіоналістика в Україні. *Український історичний журнал*. 2001. № 6. С. 3–21; 2002. № 1. С. 3–26.
5. Верменич Я. Історична географія й регіоназнавство : наступність і взаємодія. *«Істину встановлює суд історії»: збірник на пошану Ф.П. Шевченка* / відп. ред. док. іст. наук, акад. НАНУ В. Смолій. К., 2004. Т. 2 : Наукові студії. С. 488–517.
6. Верменич Я. Історична регіоналістика і краєзнавство: діалектика співвідношення. *Історико-географічні дослідження в Україні. Збірка наукових праць.* / Відп. ред. М.Ф.Дмитрієнко. К., 2004. Число 7. С. 29–47.
7. Верменич Я. В. Еволюція адміністративно-територіального устрою в Україні: проблеми концептуалізації. *Український історичний журнал*. 2005. № 4. С. 114–145.
8. Глобалізація. Регіоналізація. Регіональна політика. Луганськ : Альма-матер, Знання, 2002. 664 с.
9. Глушко М. Історико-етнографічне районування Галичини: сучасний стан. *Карпати: людина, етнос, цивілізація*. 2009. №1. С. 8–18.
10. Глушко М. Етнографічне районування України: стан, проблеми, завдання (за матеріалами наукових досліджень другої половини ХХ – початку ХХІ століть). *Вісник Львівського університету. Серія історична*. Львів : ЛНУ ім. Ів. Франка, 2009. Випуск 44 / Під редакцією Олексія Вінниченка. С. 179–215.
11. Грабовецький В.В. Гуцульщина ХІІ – ХІХ ст. Львів, 1982. 151 с.
12. Гуцульщина: Історико-етнографічне дослідження / За ред. Ю. Г. Гошка. К., 1987. 472 с.
13. Заставний Ф.Д. Українські етнічні землі. Львів : Світ, 1992. 176 с.
14. Королько А. Межі Покуття в історико-етнографічних дослідженнях славистів Центральної Європи ХІХ – першої половини ХХ ст. *Zeszyt Naukowy Prac Ukrainoznawczych*. 2019. № 3. С. 77–91.
15. Королько А. Історико-етнографічне районування Покуття в сучасних історико-краєзнавчих дослідженнях (1991–2015). *Культура і побут населення Прикарпаття. Тези доповідей та повідомлень науково-практичної конференції (Івано-Франківськ, 27 квітня 2015 р.)*.

вано-Франківськ, 2016. 196 с. С. 14–25.

16. Королько А. Межі Покуття в історико-картографічних і етнографічних дослідженнях XVI – початку XXI ст. *Галичина. Всеукраїнський науковий і культурно-просвітній краєзнавчий часопис*. 2011. Ч. 18–19. С. 127–139.

17. Кривонос Р. А. Методологічне забезпечення регіонального дослідження. Міжнародні відносини. Серія «Політичні науки». 2017. № 16. URL: http://journals.iir.kiev.ua/index.php/pol_n/article/view/3343

18. Макаруч С. Історико-політичне та етнографічне районування України: питання співвіднесеності. *Народознавчі зошити*. 2001. Зошит 3 (39). Травень-Червень. С. 388–394.

19. Мезенцева Н. І., Мезенцев К. В. Суспільно-географічне районування України: Навч. посіб. К. : Вид-во КНУ, 2000. 228 с.

20. Опілля: колективна монографія. Галич : Давній Галич, 2010. 205 с.

21. Основи краєзнавства: підруч. для студ. закладів вищої освіти / НАН України, Національна спілка краєзнавців України; за ред. О. П. Реєнта; вид. 2-ге, доп. Київ, 2021. 376 с.

22. Паньків М. Етнографічний територіальний поділ Івано-Франківщини: перехідні зони. *Етнос і культура*. Івано-Франківськ : Видавництво «Плай» ЦІТ Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. 2008. № 4–5. С. 162–173.

23. Пістун М. Д. Суспільно-географічне районування України. К. : Вид-во КНУ, 1999. 41 с.

24. Покуття. Історико-етнографічний нарис / наук. ред. А. Королько. Львів : Манускрипт–Львів, 2010. 456 с.

25. Прикарпаття: спадщина віків: Пам'ятки природи, історії, культури, етнографії / ред. М. Кугутяк ; ПНУ ім. В. Стефаника. Львів : Манускрипт–Львів, 2006. 567 с.

26. Регіональна історія України: збірник наукових статей. Вип. 1. / головний редактор В. Смолій. – К. : Інститут історії України НАН України, 2007. – 273 с.

27. Регіональна історія України (Наукова електронна бібліотека періодичних видань НАН України). URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/51917>

28. Регіональна політика: методологія, методи, практика / М. І. Долішній, П. Ю. Беленький, В. Я. Бідак та ін. Львів : ІРД НАНУ, 2000. 719 с.

29. Статистичний збірник «Регіони України». URL: https://ukrstat.gov.ua/druk/publicat/Arhiv_u/Arch_reg.htm

30. Студенніков І. Регіоналістика і регіоналізм: проблеми методології та категоріального апарату. *Регіональна історія України*. 2007. № 1. С. 67–78.

31. Топчієв О.Г., Мальчикова Д.С., Яворська В.В. Регіоналістика: географічні основи регіонального розвитку і регіональної політики: навч. посіб. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. 372 с.

32. Тронько П.Т. Історія міст і сіл України в контексті регіональних досліджень. Досвід, проблеми, перспективи. К., 2001. 49 с.

33. Чужиков В. І. Глобальна регіоналістика: історія та сучасна методологія [Текст]: монографія. К. : КНЕУ, 2008. 272 с.

34. Cumings B. Boundary Displacement: Area Studies and International Studies during and after the Cold War. *Bulletin of Concerned Asian Scholars*. 1997. N 29. URL: <http://www.mtholyoke.edu/acad/intrel/cumings2.htm>

35. Kuijper H. Area Studies versus Disciplines: Towards an Interdisciplinary, Systemic Country Approach. *The International Journal of Interdisciplinary Social Sciences*. 2008. Vol. 3. Issue 7. P. 205–216.